

**ADVIES VOOR RICHTLIJNEN VOOR HET MILIEUEFFECTRAPPORT
AFVALVERWERKINGSLOCATIE ELHORST VLOEDBELT,
GEMEENTE BORNE**

1 JUNI 2001

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	1
2. HOOFDPUNTEN VAN HET ADVIES	2
3. PROBLEEMSTELLING, DOEL EN BESLUITVORMING	2
3.1 Probleemstelling	2
3.2 Doel.....	3
3.3 Besluitvorming	3
4. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN	4
4.1 Algemeen	4
4.2 Voorgenomen activiteit.....	4
4.2.1 Aanvoer en acceptatie	4
4.2.2 Overslag	4
4.2.3 Storten	5
4.2.4 Opslag	5
4.2.5 (Afval)waterstromen en (percolatie)waterzuivering	5
4.2.6 Onttrekking en toepassing stortgas	5
4.2.7 Preventieve, mitigerende en compenserende maatregelen.....	5
4.3 Alternatieven	6
4.4 Nulalternatief.....	6
4.5 Meest milieuvriendelijk alternatief.....	6
5. BESTAANDE MILIEUTOESTAND EN AUTONOME ONTWIKKELING EN MILIEUGEVOLGEN	7
5.1 Bestaande milieutoestand en autonome ontwikkeling	7
5.2 Milieugevolgen.....	8
6. VERGELIJKING VAN ALTERNATIEVEN	9
7. LEEMTEN IN INFORMATIE	10
8. EVALUATIEPROGRAMMA.....	10
9. VORM EN PRESENTATIE.....	10
10. SAMENVATTING VAN HET MER.....	11

1. INLEIDING

Twence BV Afvalverwerking heeft het voornemen om de afvalverwerkingsinrichting Elhorst-Vloedbelt te Zenderen verder in gebruik te nemen om daarmee de volledige stortcapaciteit van 4,8 miljoen m³ – waarvan op dit moment circa 1 miljoen m³ is benut - te kunnen gebruiken. Onderdeel van dit voornemen vormt een overslagperron waar naar verwachting 113.000 ton afval per jaar overgeslagen zal worden.

Bij brief van 26 maart 2001 van Gedeputeerde Staten van Overijssel is de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over de richtlijnen voor het milieueffectrapport¹. De m.e.r.-procedure ging van start met de kennisgeving van de startnotitie in de Nederlandse Staatscourant van 29 maart 2001².

Dit advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r.³. De werkgroep treedt op namens de Commissie voor de m.e.r. en wordt verder in dit advies 'de Commissie' genoemd. Het doel van het advies is om aan te geven welke informatie het MER moet bevatten om het mogelijk te maken het milieubelang volwaardig in de besluitvorming mee te wegen.

De Commissie heeft kennis genomen van alle inspraakreacties en adviezen⁴, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen en voor zover daar aanleiding toe bestaat worden deze expliciet in dit advies genoemd.

¹ Zie bijlage 1.

² Zie bijlage 2.

³ De samenstelling hiervan is gegeven in bijlage 3.

⁴ Bijlage 4 geeft hiervan een lijst.

2. HOOFDPUNTEN VAN HET ADVIES

Probleemstelling, nut en noodzaak

In het MER dient een duidelijke probleemstelling te worden geformuleerd, met daaraan gekoppeld een concrete beschrijving van alle onderdelen van de voorgenomen activiteit, alsmede nut en noodzaak daarvan.

Geur, Geluid, Stof, Bodem en Water

Milieueffecten met betrekking tot geur, geluid, stof, bodem en water dienen concreet te worden beschreven. Voor geluid dient dit te gebeuren door middel van kaartmateriaal met daarop aangegeven de verschillende zones en voor geur door presentatie van de relevante immissiepercentielen op kaart. Daarnaast moeten de maatregelen ter reductie dan wel preventie beschreven worden, alsmede een inschatting van de effectiviteit van de maatregelen (kwantitatief). Aandacht dient geschonken te worden aan een risicoanalyse voor wat betreft de duurzaamheid van de onderafdichting van de stortplaats.

Samenvatting

Het MER dient voorzien te zijn van een goed leesbare samenvatting, waarin de relevante milieugevolgen, de mogelijke alternatieven en vooral het meest milieuvriendelijke alternatief (MMA) kort en bondig worden weergegeven. Een duidelijke weergave welke maatregelen de Initiatiefnemer kan nemen en de effectiviteit van die maatregelen dient te worden beschreven.

3. PROBLEEMSTELLING, DOEL EN BESLUITVORMING

Artikel 7.10, lid 1, onder a van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een beschrijving van hetgeen met de voorgenomen activiteit wordt beoogd."*

Artikel 7.10, lid 1, onder c van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een aanduiding van de besluiten bij de voorbereiding waarvan het milieu-effectrapport wordt gemaakt, en een overzicht van de eerder genomen besluiten van bestuursorganen, die betrekking hebben op de voorgenomen activiteit en de beschreven alternatieven."*

3.1 Probleemstelling

Op basis van de Startnotitie is onduidelijk wat de probleemstelling is. In het MER dient concreet aangegeven te worden voor welke problemen dit voorneemen op de locatie Elhorst-Vloedbelt een oplossing vormt. Tevens dient onderbouwd te worden waarom deze oplossing het beste gerealiseerd kan worden op de locatie Elhorst-Vloedbelt. Deze beschrijving van de probleemstelling en van het nut en de noodzaak bepaalt mede in hoeverre er sprake zal zijn van alternatieven naast de locatie Elhorst-Vloedbelt.

Er dient een onderbouwing te worden gegeven waarom wordt uitgegaan van de stort van 525.000 ton afval per jaar, alsmede voor de overslagcapaciteit van 113.000 ton per jaar.

3.2 Doel

Uit de probleemstelling moet een concrete en duidelijke omschrijving van het doel (of de doelen) worden afgeleid. Daarbij moeten ook de doelen ten aanzien van milieubescherming en -verbetering worden aangegeven. Doelen moeten zodanig worden beschreven, dat ze kunnen dienen voor de afbakening van te beschrijven alternatieven.

Met het oog op het volwaardig meewegen van het milieubelang in de besluitvorming moet aangegeven worden welke ruimte de gestelde doelen laten voor het ontwikkelen van alternatieven die gunstig zijn voor het milieu.

3.3 Besluitvorming

Kort moet worden aangegeven welke randvoorwaarden en uitgangspunten (ruimtelijke beperkingen, grenswaarden emissies e.d.) gelden bij dit voor-nemen. Hierbij dient te worden verwezen naar de beleidsnota's, (ontwerp-) plannen en wetten, waarin deze zijn of worden vastgelegd. Aangegeven moet worden of er in (de omgeving van) het studiegebied gebieden liggen, die op grond van milieuaspecten een speciale status in het beleid hebben of krijgen, bijvoorbeeld ten aanzien van drinkwater of bijzondere natuurgebieden⁵. De consequenties hiervan voor de ontwikkeling van alternatieven moeten eveneens worden aangegeven.

Tevens moet beschreven worden welke maatstaven voor de afweging van alternatieven⁶ (bijvoorbeeld grens- en streefwaarden) aan het milieubeleid worden ontleend. Bijzondere aandacht dient daarbij geschonken te worden aan de nieuwe normering ten aanzien van fijn stof en in hoeverre daarvan sprake zal zijn.

Het MER dient aan te geven dat het is opgesteld voor het verlenen van een Wm-vergunning en een Wvo-vergunning.

Tevens kan worden beschreven volgens welke procedure en welk tijdpad dit geschiedt en welke adviesorganen en instanties daarbij formeel en informeel zijn betrokken. Tot slot moeten de besluiten worden aangegeven die in een later stadium nog moeten worden genomen om de voorgenomen activiteit te realiseren.

⁵ Bijvoorbeeld op grond van het Structuurschema Groene Ruimte (SGR), de Vogel-(79/409/EEG) of Habitatrichtlijn (92/43/EEG).

⁶ Zie ook hoofdstuk 6 van dit advies.

4. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN

Artikel 7.10, lid 1, onder b van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een beschrijving van de voorgenomen activiteit en van de wijze waarop zij zal worden uitgevoerd, alsmede van de alternatieven daarvoor, die redelijkerwijs in beschouwing dienen te worden genomen, en de motivering van de keuze voor de in beschouwing genomen alternatieven."*

Artikel 7.10, lid 3 van de Wm:

"Tot de ingevolge het eerste lid, onder b, te beschrijven alternatieven behoort in ieder geval het alternatief waarbij de nadelige gevolgen voor het milieu worden voorkomen, dan wel, voor zover dat niet mogelijk is, deze met gebruikmaking van de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming van het milieu, zoveel mogelijk worden beperkt."

4.1 Algemeen

De voorgenomen activiteit en de alternatieven moeten worden beschreven voor zover deze gevolgen hebben voor het milieu. Bij het zoeken naar alternatieven kan het zinvol zijn uit te gaan van een analyse van de voorgenomen activiteit in deelactiviteiten. Daarbij dient in ieder geval aandacht besteed te worden aan de volgende deelactiviteiten:

- aanvoer en acceptatie;
- overslag;
- storten;
- opslag;
- (afval)waterstromen en (percolatie)waterzuivering;
- onttrekking en toepassing stortgas.

4.2 Voorgenomen activiteit

4.2.1 Aanvoer en acceptatie

Ten aanzien van de aanvoer en de acceptatie van het afval dient in het MER vermeld te worden:

- de samenstelling, herkomst en hoeveelheid van het afval;
- de acceptatiecriteria en de acceptatieprocedure;
- de wijze van aanvoer en de mogelijk optredende verkeersoverlast als gevolg van eventuele extra verkeersbewegingen.

4.2.2 Overslag

Ten aanzien van de overslag moet in het MER beschreven worden:

- de wijze van overslag van de verschillende afvalstoffen, zoals gft-afval en brandbaar afval en de plek waar overslag plaatsvindt;
- de wijze van administratief en fysiek gescheiden houden van verschillende afvalstromen;
- de wijze van afvoer en bestemming van het overgeslagen afval en het verwachte aantal transportbewegingen.

4.2.3 Storten

In het MER moet worden beschreven hoe de daarvoor in aanmerking komende afvalstoffen worden gestort. Daarbij dient onder andere aandacht geschonken te worden aan aspecten als verdichting en tussentijdse afdekking.

Ook zal in het MER moeten worden ingegaan op de gekozen eindvorm van de stortplaats en de wijze waarop de eindvorm zal worden gerealiseerd (volgorde gebruik stortcompartimenten, fasering stort in relatie tot omvang afvalaanvoer (minimum / maximum aanbod, et cetera).

De wijze van onder- en bovenafdichting (inclusief fasering) dient in het MER beschreven te worden.

4.2.4 Opslag

De soorten en hoeveelheden materiaal dat opgeslagen zal worden, moeten worden beschreven. In het MER moet worden toegelicht wat de mogelijkheden zijn voor nuttige toepassing van deze materialen binnen de bedrijfsvoering van de stortplaats. Tevens dient de wijze van opslag in het MER te worden beschreven, alsmede de plaats(en) waar opslag plaatsvindt.

4.2.5 (Afval)waterstromen en (percolatie)waterzuivering

Ten aanzien van de (afval)waterstromen en de (percolatie)waterzuivering dient in het MER beschreven te worden:

- de kwaliteit en afvoer van de verschillende (afval)waterstromen, rechtstreeks naar het oppervlaktewater of via het riool naar de RWZI;
- de wijze van waterzuivering, inclusief een stroomschema, water en massabalans en de bereikte mate van zuivering;
- de afvoer van effluent uit de waterzuiveringsinstallatie;
- de sturingsmogelijkheden gericht op de kwaliteit van (afval)waterstromen en effluent.

Indien bij de waterzuivering hulpstoffen worden gebruikt, dienen deze kwalitatief en kwantitatief beschreven te worden.

4.2.6 Onttrekking en toepassing stortgas

In het MER moeten de voorzieningen voor het onttrekken en nuttig toepassen van stortgas worden beschreven. Tevens moet worden aangegeven welke voorzieningen aanwezig zijn voor het geval stortgas tijdelijk niet kan worden afgezet.

4.2.7 Preventieve, mitigerende en compenserende maatregelen

In het MER moeten de emissies naar lucht (stof en geur), water en bodem worden beschreven. Daarbij dient ook aandacht te worden besteed aan emissies die kunnen optreden bij calamiteiten en storingen. Bij ieder alternatief moet - daar waar relevant - worden aangegeven welke preventieve, mitigerende en compenserende maatregelen worden getroffen.

Aangezien het voornemen een meetbaar effect kan hebben op de geluidgevoelige bestemmingen, dienen in het MER preventieve en mitigerende maatregelen voor geluid te worden beschouwd, zoals bijvoorbeeld met betrekking tot het proces, de indeling van het terrein, passieve voorzieningen, bouwkundige mogelijkheden (gesloten gebouw, afschermingen et cetera) en ten aanzien van de logistiek. Bij elk van de relevante maatregelen dient een ALARA-beschouwing⁷ te worden gegeven. In het MER dienen de voor het omgevingsgeluid relevante geluidemissies te worden beschreven van installaties en activiteiten, waaronder transport en overslag op het terrein. Hierbij dient een onderscheid te worden gemaakt in representatieve bedrijfssituaties⁸ gedurende de dag-, de avond- en de nachtperiode.

4.3 Alternatieven

De keuze van de alternatieven moet worden gemotiveerd, evenals de uiteindelijke selectie van het voorkeursalternatief.

In het MER zijn vooral de milieuargumenten voor deze keuze van belang. Voor onderlinge vergelijking moeten de milieueffecten van de alternatieven volgens dezelfde methode en met hetzelfde detailniveau worden beschreven. Beschrijving van het meest milieuvriendelijke alternatief is verplicht.

Alternatieven specifiek

Ten aanzien van storten dient minimaal één alternatief uitgewerkt worden, waarbij zou kunnen worden uitgegaan van de huidige ervaringscijfers ten aanzien van het stortvolume van ongeveer 145.000 ton per jaar.

Voor het storten (inclusief de onderafdichting), de overslag en de zuivering dient bekeken te worden of er sprake is van reële inrichtingsalternatieven. Indien dat niet het geval is dient dat gemotiveerd te worden aangegeven.

Voor de overslag dient aangegeven te worden of er alternatieven beschikbaar zijn in de zin van techniek of proces.

4.4 Nulalternatief

Als het mogelijk is om de doelen van de initiatiefnemer te realiseren zonder dat de voorgenomen activiteit wordt uitgevoerd, is er sprake van een reëel nulalternatief. Dit dient in het MER te worden aangegeven.

4.5 Meest milieuvriendelijk alternatief

Het meest milieuvriendelijke alternatief (MMA) moet:

- uitgaan van de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming en/of verbetering van het milieu

⁷ ALARA = as low as reasonably achievable = zo gering of laag als redelijkerwijs haalbaar is. De Wet milieubeheer geeft de verankering voor dit principe.

⁸ Incidentele bedrijfssituaties (≤ 12 × per jaar) gelden niet als representatief. Als ze in akoestisch ongunstige zin wezenlijk afwijken moeten ze in het MER volwaardig worden beschreven.

- binnen de competentie van de initiatiefnemer liggen.

Het MMA dient volwaardig in het MER te worden beschreven. Bij het MMA dient in ieder geval aandacht besteed te worden aan de volgende onderdelen:

- een zo milieuvriendelijk mogelijk gebruik van de waterzuivering.
- maximale maatregelen ter voorkoming van geur-, geluid- en stofhinder en van verontreiniging van bodem en water, en daarmee de minimalisatie van emissies en immissies.

5. **BESTAANDE MILIEUTOESTAND EN AUTONOME ONTWIKKELING EN MILIEUGEVOLGEN**

Artikel 7.10, lid 1, onder d van de Wm:

Een MER bevat ten minste: "een beschrijving van de bestaande toestand van het milieu, voor zover de voorgenomen activiteit of de beschreven alternatieven daarvoor gevolgen kunnen hebben, alsmede van de te verwachten ontwikkeling van dat milieu, indien de activiteit noch de alternatieven worden ondernomen."

Artikel 7.10, lid 1, onder e van de Wm:

Een MER bevat ten minste: "een beschrijving van de gevolgen voor het milieu, die de voorgenomen activiteit, onderscheidenlijk de alternatieven kunnen hebben, alsmede een motivering van de wijze waarop deze gevolgen zijn bepaald en beschreven."

5.1 **Bestaande milieutoestand en autonome ontwikkeling**

De bestaande toestand van het milieu in het studiegebied, inclusief de autonome ontwikkeling hiervan, moet worden beschreven als referentie voor de te verwachten milieueffecten (referentiesituatie). Daarbij wordt onder de autonome ontwikkeling verstaan: de toekomstige ontwikkeling van het milieu, zonder dat de voorgenomen activiteit of een van de alternatieven wordt gerealiseerd. Bij deze beschrijving moet het MER uitgaan van ontwikkelingen van de huidige activiteiten in het studiegebied en van reeds genomen besluiten over nieuwe activiteiten. Als niet zeker is of bepaalde ingrijpende activiteiten zullen doorgaan of niet, dan kunnen hiervoor verschillende scenario's worden gebruikt.

Het studiegebied moet op kaart worden aangegeven en omvat de locatie Elhorst-Vloedbelt en haar omgeving, voor zover daar effecten van de voorgenomen activiteit kunnen gaan optreden. Per milieuaspect (lucht, bodem, water, enz.) kan de omvang van het studiegebied verschillen. Tevens moet op kaart een overzicht worden gegeven van de in het studiegebied gelegen woningen, woongebieden en andere gevoelige gebieden en objecten.

Het MER dient een kaart en een beschrijving (van de aard en omvang) te bevatten van alle (bestaande of geplande) geluidsgevoelige bestemmingen in het studiegebied. Het bestaande achtergrondgeluidniveau inclusief de autonome ontwikkeling daarvan (met autonome groei en/of sanering) dient conform het gevraagde in hoofdstuk 5 te worden beschreven.

De bestaande situatie is de huidige stortplaats zonder de voorgenomen activiteit. De (milieu)gevolgen van de huidige situatie dienen beschreven te worden en kunnen gebruikt worden als referentie. Eventuele ervaringsgegevens en evaluatiecijfers kunnen gebruikt worden om mogelijke milieugevolgen van de voorgenomen activiteit te onderbouwen.

5.2 Milieugevolgen

Bij de beschrijving van de milieugevolgen dienen de volgende algemene richtlijnen in acht te worden genomen:

- bij de beschrijving van de gevolgen voor het milieu moet, waar nodig, de ernst worden bepaald in termen van aard, omvang, reikwijdte, mitigeerbaarheid en compenseerbaarheid;
- naast negatieve effecten moet ook aan positieve effecten aandacht worden besteed (bijvoorbeeld hergebruik of energie);
- behalve directe effecten moeten ook afgeleide effecten worden beschreven;
- bij onzekerheden over het wel of niet optreden van effecten moet een betrouwbaarheidsanalyse worden uitgevoerd of een 'worst case scenario' worden gebruikt;
- onzekerheden en onnauwkeurigheden in de voorspellingsmethoden en in gebruikte gegevens moeten worden vermeld;
- de manier waarop milieugevolgen zijn bepaald dient inzichtelijk en controleerbaar te zijn door het opnemen van basisgegevens in bijlagen of expliciete verwijzing naar geraadpleegd achtergrondmateriaal;
- vooral aandacht moet besteed worden aan die effecten die per alternatief verschillen of die welke de gestelde normen (bijna) overschrijden;
- minder gangbare voorspellingsmethoden moeten worden gemotiveerd.

In het MER dient ten aanzien van effectbeschrijvingen aandacht te worden besteed aan de volgende punten.

Bodem, grond- en oppervlakte water

In het MER dient ingegaan te worden op de milieugevolgen van het storten van afval en de kans op lekkages in de onderafdichting⁹. Aangegeven dient te worden wat de verwachtingen zijn ten aanzien van de samenstelling van het percolatiewater en wat daarvan de te verwachten effecten zijn op de onderafdichting en op de afvalwaterzuivering. Hoe groot is de kans dat een deel van het percolatiewater in de bodem of het oppervlaktewater terecht komt en wat zijn de consequenties daarvan? Welke invloed heeft de bovenafdichting; en welke invloed heeft het moment waarop deze wordt aangebracht op het ontstaan van percolatiewater, op de afbraakprocessen en op de gasproductie in het stort?

Verder dient aangegeven te worden hoe het percolatiewater en eventuele andere afvalwaterstromen worden gezuiverd in de afvalwaterzuiveringsinstallatie op het bedrijf. Momenteel wordt voorgezuiverd afvalwater afgevoerd naar de rioolwaterzuiveringsinstallatie. Welke plannen bestaan er voor de toekomst

⁹ Er dient een inschatting gemaakt te worden hoelang deze onderafdichting voldoende zal blijken te zijn, met name de bentoniet kan op een gegeven ogenblik gaan lekken als de Na in bentoniet wordt vervangen door Ca.

ten aanzien van de zuivering van het perkolaat en de afvoer van effluent? Heeft dit consequenties voor de belasting van het oppervlaktewater?

Geluid

Ter hoogte van de dichtstbijzijnde woningen dienen de bestaande geluidssituaties en de equivalente geluidsniveaus in de dag-, avond- en nachtperiode na realisatie van het voornemen te worden beschreven. De deelbijdragen van de oorzakelijke geluidsbronnen (zoals onder andere installaties en verkeer) dienen hierbij te worden aangegeven¹⁰. Tenslotte dient inzicht te worden gegeven in de geluidbelasting ten gevolge van transport, zowel naar als op de inrichting.

Lucht

In het MER dienen de verschillende emissies naar de lucht en immissieconcentraties van stof en geur beschreven te worden. Het MER dient expliciet inzicht te geven in de werkelijk optredende emissies.

Flora en fauna

In het MER dient beschreven te worden welke (bijzondere) flora en fauna er in het plangebied voorkomen en in hoeverre de voorgenomen activiteit invloed zal uitoefenen op het voorkomen van deze soorten.

Energie

Aangegeven dient te worden welke vormen van energie gebruikt zullen worden, alsmede de omvang van het gebruik. Tevens dient beschreven te worden in hoeverre de stortgasinstallatie – na uitbreiding – in de eigen energiebehoefte kan voorzien. Beschrijf welke invloed de aard van de te storten afvalstoffen (met name het organische stof gehalte) en het aanbrengen van een bovenafdichting naar verwachting zal hebben op de productie van stortgas.

6. VERGELIJKING VAN ALTERNATIEVEN

Artikel 7.10, lid 1, onder f van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een vergelijking van de ingevolge onderdeel d beschreven te verwachten ontwikkeling van het milieu met de beschreven gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit, alsmede met de beschreven gevolgen voor het milieu van elk der in beschouwing genomen alternatieven."*

De milieueffecten van de voorgenomen activiteit en de alternatieven moeten onderling én met de referentie(s) worden vergeleken. Doel van de vergelijking is inzicht te geven in de mate waarin, dan wel de essentiële punten waarop, de positieve en negatieve effecten van de voorgenomen activiteit en de alternatieven verschillen. Vergelijking moet bij voorkeur op grond van kwantitatieve informatie plaatsvinden.

Bij de vergelijking moeten de doelstellingen en de grens- en streefwaarden van het milieubeleid worden betrokken.

¹⁰ Berekeningen dienen te worden uitgevoerd volgens de Rekenmethode industrielawaai, Handleiding meten en rekenen industrielawaai, 1999.

Hoewel dit geen verplicht deel van het MER uitmaakt, beveelt de Commissie aan een indicatie te geven van de kosten van de verschillende alternatieven.

7. LEEMTEN IN INFORMATIE

Artikel 7.10, lid 1, onder g van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een overzicht van de leemten in de onder d en e bedoelde beschrijvingen [d.w.z. van de bestaande milieutoestand en autonome ontwikkeling daarvan, resp. van de milieueffecten] ten gevolge van het ontbreken van de benodigde gegevens."*

Het MER moet aangeven over welke milieuaspecten geen informatie kan worden opgenomen vanwege gebrek aan gegevens. Deze inventarisatie moet worden toegespitst op die milieuaspecten, die (vermoedelijk) in verdere besluitvorming een belangrijke rol spelen. Op die manier kan worden beoordeeld, wat de consequenties moeten zijn van het gebrek aan milieuinformatie.

Beschreven moet worden:

- welke onzekerheden zijn blijven bestaan en wat hiervan de reden is;
- in hoeverre op korte termijn zou kunnen worden voorzien in de leemten in informatie;
- de consequenties die leemten en onzekerheden hebben voor het besluit.

8. EVALUATIEPROGRAMMA

Artikel 7.39 van de Wm:

"Het bevoegd gezag dat een besluit heeft genomen, bij de voorbereiding waarvan een milieueffectrapport is gemaakt, onderzoekt de gevolgen van de betrokken activiteit voor het milieu, wanneer zij wordt ondernomen of nadat zij is ondernomen."

De provincie Overijssel moet bij het besluit tot vergunningverlening aangeven op welke wijze en op welke termijn een evaluatieonderzoek verricht zal worden om de voorspelde effecten met de daadwerkelijk optredende effecten te kunnen vergelijken en zo nodig aanvullende mitigerende maatregelen te treffen. Het verdient aanbeveling dat Twence BV in het MER reeds een aanzet tot een programma voor dit onderzoek geeft, omdat er een sterke koppeling bestaat tussen onzekerheden in de gebruikte voorspellingsmethoden, de geconstateerde leemten in kennis en het te verrichten evaluatieonderzoek.

9. VORM EN PRESENTATIE

Bijzondere aandacht verdient de presentatie van de vergelijkende beoordeling van de alternatieven. De onderlinge vergelijking dient bij voorkeur te worden gepresenteerd met behulp van tabellen, figuren en kaarten. Voor de presentatie beveelt de Commissie verder aan om:

- het MER zo beknopt mogelijk te houden, onder andere door achtergrondgegevens (die conclusies, voorspellingen en keuzen onderbouwen) niet in de hoofdtekst zelf te vermelden, maar in een bijlage op te nemen;

- een verklarende woordenlijst, een lijst van gebruikte afkortingen en een literatuurlijst bij het MER op te nemen;
- bij gebruik van kaarten recent kaartmateriaal te gebruiken, topografische namen goed leesbaar weer te geven en een duidelijke legenda erbij te voegen.

10. SAMENVATTING VAN HET MER

Artikel 7.10, lid 1, onder h van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een samenvatting die aan een algemeen publiek voldoende inzicht geeft voor de beoordeling van het milieu-effectrapport en van de daarin beschreven gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit en van de beschreven alternatieven."*

De samenvatting is het deel van het MER dat vooral wordt gelezen door besluitvormers en insprekers en het verdient daarom bijzondere aandacht. Het moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER. Daarbij moeten de belangrijkste zaken zijn weergegeven, zoals:

- de hoofdpunten voor de besluitvorming;
- de voorgenomen activiteit en de alternatieven;
- de belangrijkste effecten voor het milieu bij het uitvoeren van de voorgenomen activiteit en de alternatieven;
- de vergelijking van de alternatieven en de argumenten voor de selectie van het MMA en het voorkeursalternatief;
- belangrijke leemten in kennis.